

חוברת תרגול – המיתולוגיה היוונית: אלים, גיבורים ומטמורפוזות

מהדורה למורה חנ"מ

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את המושגים המרכזיים של המיתולוגיה היוונית ואת תפקידי המיתוס בתרבות
- להבין את הרקע הגאוגרפי-היסטורי של יוון העתיקה ואת ההבדלים בין ספרטה לאתונה
- לזהות את האלים האולימפיים, הסיפורים המרכזיים והמטמורפוזות שבהם ואת המסרים שהם מעבירים
- לקשר בין המיתוסים לביטויים עבריים נפוצים ולהשתמש בהם נכון בהקשר יומיומי

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מהי מיתולוגיה ומאיפה היא מגיעה – הכרת המושגים

1. ב – סיפור עתיק שמנסה להסביר את העולם ולהעביר מסר
2. ג – הומרוס
3. ב – הסיודוס

חלק ב' – פרק 1 • מהי מיתולוגיה ומאיפה היא מגיעה – השלמת משפטים

1. מיתוסים
2. מונותיאיזם

חלק ג' – פרק 1 • מהי מיתולוגיה ומאיפה היא מגיעה – חשיבה וכתיבה

1. כי הסיפורים עברו מפה לאוזן במשך דורות רבים לפני שנכתבו, ולכן השתנו מעט בכל פעם

חלק ד' – פרק 2 • יוון העתיקה: הארץ, הפוליס, ספרטה ואתונה – היכרות עם הארץ

1. ב – הררי, עם מעט אדמה לחקלאות
2. ב – כי הים היה קרוב כמעט לכל מקום

חלק ה' – פרק 2 • יוון העתיקה: הארץ, הפוליס, ספרטה ואתונה – עובדות ופרטים

1. לא נכון – רוב השטח הררי, ורק מעט אדמה הייתה מתאימה לחקלאות.
2. נכון – אלה היו הגידולים המרכזיים – לשמן, יין ולחם.

חלק ו' – פרק 2 • יוון העתיקה: הארץ, הפוליס, ספרטה ואתונה – השלמות ומושגים

1. אגורה
2. ספרטה

חלק ז' – פרק 2 • יוון העתיקה: הארץ, הפוליס, ספרטה ואתונה – השוואת ספרטה ואתונה

- 1 – ג (ספרטה)
- 2 – ד (אתונה)
- 3 – א (ספרטה)
- 4 – ב (אתונה)

חלק ח' – פרק 3 • בריאת העולם והאלים: מכאוס לאולימפוס – שאלות ידע

1. ב – כאוס – חלל ריק וחשוך
2. ב – האדמה, אם כל החיים
3. ג – קרונוס

חלק ט׳ – פרק 3 • בריאת העולם והאלים: מכאוס לאולימפוס – השלמת משפטים והתאמה

- 1. אש
- 2. שמים

חלק י׳ – פרק 3 • בריאת העולם והאלים: מכאוס לאולימפוס – התאמה

- 1 – ד (שלט בשמים)
- 2 – ג (שלט בים)
- 3 – ב (שלט בעולם התחתון)
- 4 – א (נושא את השמים בעונש)

חלק י״א – פרק 4 • שנים עשר האלים האולימפיים – זיהוי בסיסי

- 1. ב – השמים, הברק והרעם
- 2. ג – אתנה

חלק י״ב – פרק 4 • שנים עשר האלים האולימפיים – עובדות נוספות

- 1. נכון – כך כתוב בתיאור של פוסידון ביחידה

חלק י״ג – פרק 4 • שנים עשר האלים האולימפיים – התאמת שמות יווניים לרומיים

- 1 – ב (יופיטר)
- 2 – ג (יונו)
- 3 – ד (נפטון)
- 4 – א (מינרווה)

חלק י״ד – פרק 4 • שנים עשר האלים האולימפיים – השלמות

- 1. ארטמיס
- 2. פוסידון

חלק ט״ו – פרק 5 • סיפורים ומטמורפוזות – זיהוי ועובדות

- 1. א – אהבה לדבר ולפטפט
- 2. ג – אריגה
- 3. ג – נוצות, חוטים ושעווה

חלק ט״ז – פרק 5 • סיפורים ומטמורפוזות – התאמת דמות למטמורפוזה

- 1 – ג (הפך לפרח לבן־צהוב ליד המעיין)
- 2 – ד (נשאר ממנה רק קול – הד)
- 3 – ב (הפכה לעכביש שאורג לנצח)
- 4 – א (שמו ניתן לים שבו צנח)

חלק י״ז – פרק 5 • סיפורים ומטמורפוזות – הבנה, מסר וכתיבה

- 1. דרך האמצע

חלק י״ח – פרק 6 • מילים וביטויים מהמיתולוגיה בעברית ובחיי היומיום – מניין הגיעו הביטויים

- 1. א – נרקיס שהתאהב בבבואתו במים
- 2. ב – נקודת התורפה, המקום החלש
- 3. א – האל פאן שהבהיל עוברי אורח ביער

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה כוללת הגדרה ברורה של מיתוס ושני תפקידים שונים מתוך השלושה (הסבר טבע, ערכים, ליכוד)
- תשובה טובה מראה התאמה נכונה בין אל לתחום ולסמל, כולל קשר משפחתי אחד לפחות
- תשובה טובה מסבירה את מקור הביטוי במיתוס ונותנת דוגמה הגיונית מהחיים, לא רק הגדרה יבשה

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לשלושה-ארבעה מפגשים: פרק 1-2 במפגש אחד, פרק 3-4 בשני, פרק 5-6 בשלישי, עם משחק סיכום בסוף
- לתלמידים מתקשים אפשר לתת את טבלת האלים כעזר קבוע בזמן התרגול בפרק 4 ו-6
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף משימת כתיבה יצירתית - סוף אחר לאחד הסיפורים, או ביטוי עברי חדש שהיו ממציאים ממיתוס קיים
- כדאי לשלב קריאה בקול והקראה הדדית של הסיפורים בפרק 5 לפני מילוי שאלות הניתוח, כדי לחזק הבנה לפני כתיבה

חוברת תרגול – המיתולוגיה היוונית: אלים, גיבורים ומטמורפוזות

המיתולוגיה היוונית – אלים, גיבורים ומטמורפוזות

· חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מהי מיתולוגיה ומאיפה היא מגיעה
2. פרק 2 – יוון העתיקה: הארץ, הפוליס, ספרטה ואתונה
3. פרק 3 – בריאת העולם והאלים: מכאוס לאולימפוס
4. פרק 4 – שנים עשר האלים האולימפיים
5. פרק 5 – סיפורים ומטמורפוזות
6. פרק 6 – מילים וביטויים מהמיתולוגיה בעברית ובחיי היומיום

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – המיתולוגיה היוונית: אלים, גיבורים ומטמורפוזות

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת שישה פרקים שהולכים יחד עם אתר המיתולוגיה היוונית - התחילו מהפרק הראשון והתקדמו בסדר. בכל פרק יש שאלות הבנה, משימות התאמה וכתיבה קצרה. אחרי כל פרק אפשר לבדוק את עצמכם מול מפתח התשובות.

בנק מילים: דרך האמצע | ספרטה | ארטמיס | פוסידון | אש | אגורה | מונותיאיזם | מיתוסים | שמים

1 חלק א' – פרק 1 • מהי מיתולוגיה ומאיפה היא מגיעה – הכרת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו מיתוס?

א) שיר שנכתב השנה ב) סיפור עתיק שמנסה להסביר את העולם ולהעביר מסר

ג) רשימת חוקים של מדינה

2. מי כתב שירי גבורה ארוכים בשם "האיליאדה" ו"האודיסיאה"?

א) הסיודוס ב) אובידיוס ג) הומרוס

3. איזה משורר כתב על בריאת העולם ומשפחת האלים בספר "תולדות האלים"?

א) הומרוס ב) הסיודוס ג) אובידיוס

2 חלק ב' – פרק 1 • מהי מיתולוגיה ומאיפה היא מגיעה – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה מיתולוגיה פירושה אוסף כל ה _____ של עם אחד

2. היהדות מאמינה באל אחד, ולכן נקראת _____

3 חלק ג׳ – פרק 1 • מהי מיתולוגיה ומאיפה היא מגיעה – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

1. מדוע לדעתכם לאותו מיתוס יש כמה גרסאות שונות? הסבירו בשתיים-שלוש משפטים

4 חלק ד׳ – פרק 2 • יוון העתיקה: הארץ, הפוליס, ספרטה ואתונה – היכרות עם הארץ

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך אפשר לתאר את רוב שטחה של יוון העתיקה?

(א) מישורי וביצתי (ב) הררי, עם מעט אדמה לחקלאות (ג) מדברי לגמרי

2. למה הפכו היוונים לספנים, דייגים וסוחרים?

(א) כי לא היו הרים כלל (ב) כי הים היה קרוב כמעט לכל מקום

(ג) כי אסור היה לגדל אדמה

5 חלק ה׳ – פרק 2 • יוון העתיקה: הארץ, הפוליס, ספרטה ואתונה – עובדות ופרטים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	רוב שטחה של יוון היה מתאים לחקלאות נרחבת.	☐	☐
2	שלושת הגידולים החשובים ביוון היו זיתים, ענבים ודגנים.	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • יוון העתיקה: הארץ, הפוליס, ספרטה ואתונה – השלמות ומושגים

השלימו את המילה החסרה.

1. בלב הפוליס עמדו שני מרכזים: האקרופוליס וה _____ – כיכר השוק והמפגש.

2. ב _____ שלטו שני מלכים ומועצת זקנים, ורק מעטים קיבלו החלטות.

7 חלק ז' – פרק 2 • יוון העתיקה: הארץ, הפוליס, ספרטה ואתונה – השוואת ספרטה ואתונה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שני מלכים ומועצת זקנים שולטים	___	**א.** ספרטה
2. אספת העם מחליטה – דמוקרטיה	___	**ב.** אתונה
3. הכי חשוב: צבא, משמעת וכוח	___	**ג.** ספרטה
4. הכי חשוב: מסחר, אמנות ופילוסופיה	___	**ד.** אתונה

8 חלק ח' – פרק 3 • בריאת העולם והאלים: מכאוס לאולימפוס – שאלות ידע

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה היה קיים לפי המיתוס לפני הכול?

(א) ים גדול (ב) כאוס – חלל ריק וחשוך (ג) הר האולימפוס

2. מי הייתה גאיה?

(א) אלת הים (ב) האדמה, אם כל החיים (ג) אשתו של זאוס

3. מי בלע את ילדיו מפחד שידיחו אותו?

(א) זאוס (ב) אורנוס (ג) קרונוס

9 חלק ט׳ – פרק 3 • בריאת העולם והאלים: מכאוס לאולימפוס – השלמת משפטים והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. פרומתאוס גנב מהאלים את ה_____ ונתן אותה לבני האדם

2. בעונשו, על אטלס לשאת את כיפת ה_____ על כתפיו לנצח

10 חלק י׳ – פרק 3 • בריאת העולם והאלים: מכאוס לאולימפוס – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. זאוס	___	**א.** נושא את השמים בעונש
2. פוסידון	___	**ב.** שלט בעולם התחתון
3. האדס	___	**ג.** שלט בים
4. אטלס	___	**ד.** שלט בשמים

11 חלק י״א – פרק 4 • שנים עשר האלים האולימפיים – זיהוי בסיסי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. זאוס הוא אל...

(א) הים (ב) השמים, הברק והרעם (ג) החוכמה

2. מי אלת החוכמה, המלאכה והאסטרטגיה?

(א) הרה (ב) אפרודיטה (ג) אתנה

12 חלק י״ב – פרק 4 • שנים עשר האלים האולימפיים – עובדות נוספות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	פוסידון הוא אל הים, רעידות האדמה והסוסים	☐	☐

13 חלק י״ג – פרק 4 • שנים עשר האלים האולימפיים – התאמת שמות יווניים לרומיים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. זאוס	___	**א.** מינרווה
2. הרה	___	**ב.** יופיטר
3. פוסידון	___	**ג.** יונו
4. אתנה	___	**ד.** נפטון

14 חלק י״ד – פרק 4 • שנים עשר האלים האולימפיים – השלמות

השלימו את המילה החסרה.

1. אלת הציד, הירח וחיות הבר נקראת _____

2. האל שסמלו הוא קלשון (טריאינה) נקרא _____

15 חלק ט״ו – פרק 5 • סיפורים ומטמורפוזות – זיהוי ועובדות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה הייתה התכונה הבולטת של אקו לפני העונש שקיבלה מהרה?

(א) אהבה לדבר ולפטפט (ב) שתיקה מוחלטת (ג) גאווה ביופייה

2. במה הייתה ארכנה מוכשרת באופן יוצא דופן?

(א) ריצה (ב) פיסול (ג) אריגה

3. ממה בנה דדלוס את הכנפיים שלו ושל איקרוס?

(א) בד ומשי (ב) עלי דפנה (ג) נוצות, חוטים ושעווה

16 חלק ט״ז – פרק 5 • סיפורים ומטמורפוזות – התאמת דמות למטמורפוזה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נרקיס	___	**א.** שמו ניתן לים שבו צנח
2. אקו	___	**ב.** הפכה לעכביש שאורג לנצח
3. ארכנה	___	**ג.** הפך לפרח לבן־צהוב ליד המעיין
4. איקרוס	___	**ד.** נשאר ממנה רק קול – הד

17 חלק י״ז – פרק 5 • סיפורים ומטמורפוזות – הבנה, מסר וכתיבה

השלימו את המילה החסרה.

1. דדלוס הזהיר את איקרוס לטוס ב _____ – לא גבוה ולא נמוך מדי

18 חלק י״ח – פרק 6 • מילים וביטויים מהמיתולוגיה בעברית ובחיי היומיום – מניין הגיעו הביטויים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מניין מגיע הביטוי 'נרקיסיזם'?

(א) נרקיס שהתאהב בבבואתו במים (ב) אתנה שארגה בד מופלא

(ג) אכילס הגיבור

2. מה פירוש הביטוי 'עקב אכילס'?

(א) הצלחה בכל דבר שנוגעים בו (ב) נקודת התורפה, המקום החלש

(ג) בהלה פתאומית וחזקה

3. מניין מגיע הביטוי 'פאניקה'?

(א) האל פאן שהבהיל עוברי אורח ביער (ב) זאוס מלך האלים (ג) הטיטאן אטלס

כרטיס יציאה

אני יודע/ת להסביר מהו מיתוס ולתת שתי דוגמאות לתפקידיו

אני יכול/ה לשייך לפחות שישה אלים אולימפיים לתחום האחריות ולסמל שלהם

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀